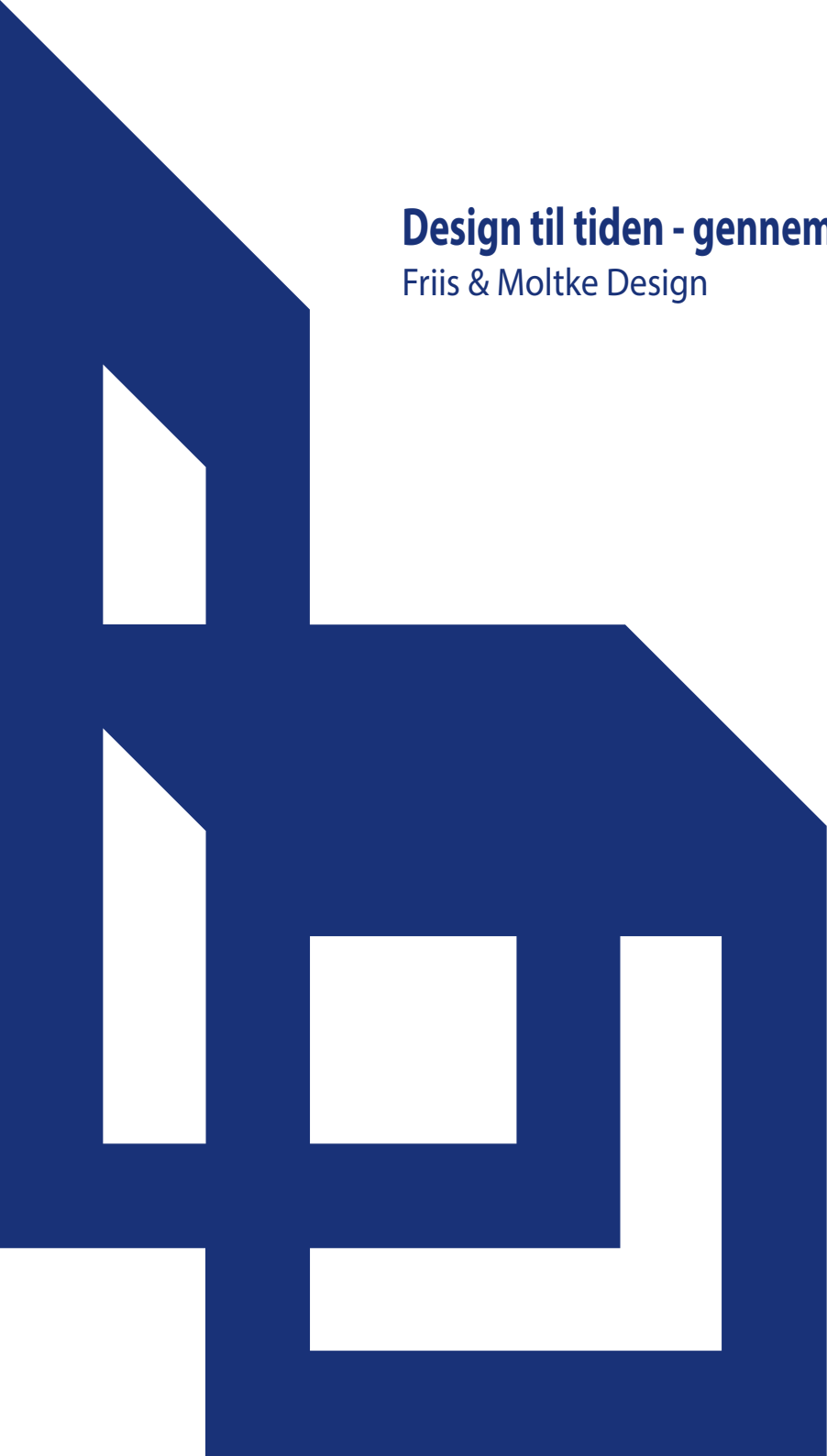




Design til tiden - gennem tiden

Friis & Moltke Design

ARKIVET

Rud Thygesen Arkivet
for moderne møbelkunst
og design

Friis og & Moltke Designs
samarbejdspartnere
gennem tiden:

BELYSNING

Lampas
Veksø Taulov
Frandsen Lightning
Inwave
Focus Lighting

BESLAG

Randi
Helge Bruhn

MØBLER

R.Randers Møbelfabrik
Gert Kjeldtoft snedkeri
Bent Krogh
Fritz Hansen
OneCollection
Hirtshals Savværk
Jensen Plus
SIS
Magnus Olesen
Holmrís B8
Getama
Nørgaard Møbler
Anno Studio
Højer Møbler
FurnX
Holmrís B8
Kvist
Uniqa
Erik Jørgensen
Albero
Scanform

KONTORUDSTYR

Borks Patenttavler
Abstracta
ChatBoard

INDUSTRIEL DESIGN

Boe Therm
Dampa
Orbiloc
NHG Plast
Børma
Ideal Standard
HiFi-Klubben



Design til tiden - gennem tiden
Friis & Moltke Design

6. marts - 6. juni 2026
Rud Thygesen Arkivet
Adelgade 26, Hobro
www.designarkivet.dk





Entreprenørskolen, Ebeltoft

DESIGN TIL TIDEN - GENNEM TIDEN

Under nazismen skete en autokratisk ensretning, som også omfattede kunst, kunsthåndværk, design og arkitektur. Bauhaus bevægelsens nyskabende virksomhed blev forbudt, og værksteder, tegnestuer og læreanstalter i Weimar og Dachau blev lukket.

Efter 2. verdenskrig blev mange gløder reddet ud af bålet og nedbrud blev erstattet med nybrud. Mange hentede inspiration i Amerika, og MoMa's udstilling med Bauhaus møbler og kunsthåndværk fik stor betydning for europæiske designere. Også danske.

Fra slutningen af 1940'erne og begyndelsen af 1950'erne udvikledes det, som senere fik betegnelsen Danish Design som en del af Scandinavian Design. Mange designere og arkitekter har siden gjort sig gældende. På Designmuseum Denmark kan man stifte bekendtskab med hele bredden med værker fra de bedste designeres livsværker.

For at belyse denne udvikling viser Rud Thygesen Arkivet for moderne Møbelkunst og Design, værker fra en længere periode og fra en enkelt tegnestue. Det er meget få tegnestuer i Danmark, som har egen designafdeling. Arkitektfirmaet Friis & Moltke er sådan et sted.

Friis & Moltke har siden 1950'erne udover bygningsarkitektur haft en markant profil med design af møbler, lamper og andet bygningsinventar. Dette giver et retrospektivt billede af en foreløbig 75-årig sammenhængende designproces.

I nutidigt design fra tegnestuen kan man opleve tråden tilbage til de næsten ikoniske lamper og stole fra 1950'erne. Designet har selvfølgelig gennem årene gennemgået en transformation til den til enhver tid gældende nutid, og med respekt for arven.

Herudover ønsker udstillingen at vise eksempler på tegnestuens totalindretninger samt det enestående samarbejde med kunstnere, hvoraf en del er præsenteret i Hobro Kunstsamling.

Vi vil gerne takke Friis & Moltke Design v. partner arkitekt Mikkel Bahr og arkitekt Karen Norup for godt samarbejde med at etablere udstillingen samt for udlån af møbler, designs og andre effekter. Ligeledes en stor tak til tidligere partner og administrerende direktør for Friis & Moltke Architects arkitekt Palle Hurwitz for katalogets artikel om virksomhedens arkitektur og design.

For udlån til udstillingen takkes producenterne OneCollection, Anno Studio, Holmrís og Dampa.

For økonomisk støtte takkes Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design, Augustinusfonden og Mariagerfjord Kommune.

*Søren C. Olesen
Rud Thygesen Arkivet*



Odder Rådhus

INTRODUKTION

Dette katalog ledsager udstillingen Friis & Moltke Design i Rud Thygesen Arkivet og præsenterer et udvalg af tegnestuens arbejde med møbler, belysning og inventar fra 1950'erne til i dag.

Friis & Moltke er først og fremmest kendt som arkitekter, men gennem hele tegnestuens historie har design af inventar været en integreret del af praksis.

Udstillingen viser, hvordan ønsket om at forme helheden – fra bygningens overordnede arkitektur til den enkelte stol, lampe eller farvesætning – har været en gennemgående metode i mere end syv årtier.

Materialet i udstillingen spænder fra tidlige prototyper og seriefremstillede klassikere til relanceringer og nyere projekter. Samlet giver det et indblik i en designtradition, hvor enkelhed, funktionalitet og robusthed udgør det fælles grundlag.



Hotel Scanticon Skåde, Aarhus



Hotel Scanticon Skåde, Aarhus



Skjoldhøjkollegiet, Brabrand

HELHEDEN SOM METODE – FRA ARKITEKTUR TIL INVENTAR

Da Knud Friis og Elmar Moltke grundlagde deres tegnestue i Aarhus i 1954, trådte de ind i en brydningstid i dansk arkitektur. Knud Friis (1926-2010) og Elmar Moltke Nielsen (1924-1997) havde mødt hinanden på Kunstakademiets Arkitektskole i København og efter forskellige ansættelser besluttede man at kaste sig ud på det dybe vand og startede firma selv.

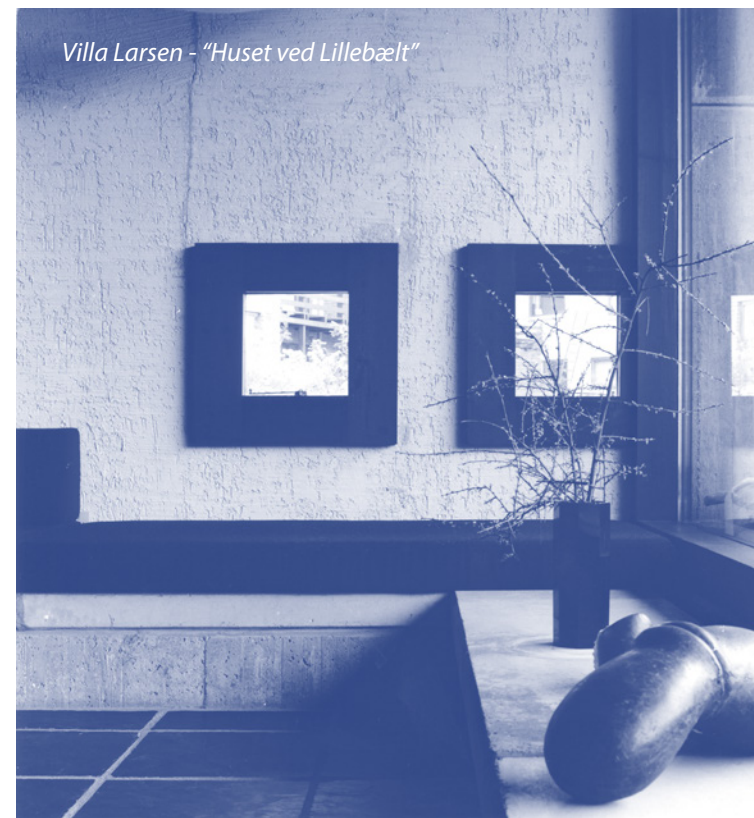
Efterkrigstidens boligpolitik og nye statslån til enfamiliehuse skabte et hidtil uset behov for arkitekttegnede boliger. For en ny generation af arkitekter åbnede der sig et arbejdsfelt, hvor idealer om funktionalisme, materialebevidsthed og social ansvarlighed kunne omsættes til konkrete huse for almindelige mennesker.

Friis & Moltke blev hurtigt en del af denne udvikling. I løbet af det første årti tegnede tegnestuen mere end 160 enfamiliehuse samt en lang række sommerhuse og rækkehuse. Husene var robuste, nøgterne og materialemæssigt ærlige – opført i træ, tegl, natursten og beton og præget af en klar funktionel logik.

Siden blev opgaverne mere komplekse og projekter som hoteller, conferencecentre, rådhus, skoler og gymnasier, boliger, erhvervsbygninger, kirker, hospitaler m.m. kom til de næste mange årtier. Tegnestuens gode ry rygtedes også til udlandet og firmaer som Siemens og Philips rekvirerede opgaver ved München og i Eindhoven og i firserne havde Friis og Moltke tegnestue i USA, hvor firmaet stod for opførelse af flere store conferencecentre.



Hotel Lakolk, Rømø



Villa Larsen - "Huset ved Lillebælt"



Villa Fogh

DE FØRSTE DESIGNS – NØDVENDIGHED SOM DRIVKRAFT

Allerede i arbejdet med enfamiliehusene begyndte Friis & Moltke at tegne lamper og inventar. Baggrunden var delvist økonomisk. Budgetterne var små, og standardløsninger passede sjældent til husenes arkitektur. Resultatet blev enkle lamper – i praksis afskærmninger omkring en nøgen pære – som kunne fremstilles lokalt af en blikkenslager. De var beskedne i deres midler, men tydelige i deres karakter.

Disse første lamper rummer kimen til Friis & Moltkes designfilosofi: enkelhed, robusthed og en tæt forbindelse mellem arkitektur og inventar. Helheden opstod ikke som et teoretisk program, men som en praktisk nødvendighed.



Friis' eget hus, Brabrand

HELHEDSTÆNKNINGEN REALISERES

Det startede på Hotel Tre Ege i Brabrand (1962), hvor Friis & Moltke udviklede en hel lampeserie med pendler og udendørsarmaturer. Det var den lokale blikkenslager, som stod for produktionen. Med en stærk og gennemkendelig form var grundlaget lagt til en industriel og rationel produktion, men der skulle gå ca. 7 år, før der skete yderligere udvikling på den front. Men fundamentet for en egentlig designafdeling begyndte her.

Den fulde realisering af helhedstankegangen fandt sted i tegnestuens mange undervisnings- og offentlige administrationsbyggerier fra slutningen af 1960'erne og op gennem 1970'erne. Her blev arkitektur, møbler, farver og belysning udviklet som én samlet løsning. Borde og stole blev konstrueret i farvede stål rør med bordplader i laboratoriebejdsset mahogni eller lakeret bøgefiner. Kravet var, at de nye specialdesignede møbler skulle kunne konkurrere med de eksisterende katalogvarer i pris – og samtidig være robuste, funktionelle og komfortable.

Projekterne førte til et tæt samarbejde med R. Randers Møbelfabrik og efterhånden blev der udviklet en lang række inventar- og møbeldesigns, når der viste sig behov derfor på konkrete projekter.

Billedkunstneren Emil Gregersen (1921-1993), som man havde arbejdet sammen med på en byggeudstilling i Aarhus helt tilbage i 1955, blev inddraget til at udarbejde de karakterfulde farveskalaer.



Viborg Amtsgymnasium



Hotel Tre Ege, Brabrand

Moltkes eget hus i Skåde, Aarhus



Lampas fabrikken



Lampas fabrikken interiør

DESIGNAFDELINGEN OG DET INDUSTRIELLE SAMARBEJDE

Da arkitekt Ove Rix (1932-2020) blev partner i 1969, fik designarbejdet ny tyngde. Godt sekunderet af de to grundlæggere, Knud Friis og Elmar Moltke, kom der fart på udviklingen i designafdelingen, der hurtigt gik fra at være projektbaseret til også at arbejde selvstændigt med industrielle produkter. Friis & Moltke Design har gennem årene samarbejdet med flere end 30 producenter.

Blandt disse er Lampas og historien om et legendarisk samarbejde gennem årtier. Det startede i begyndelsen af 1970'erne og i de følgende år blev det til en lang række designs typisk udviklet til tegnestuens projekter. Friis & Moltke tegnede selvfølgelig en ny fabriksbygning til Lampas i Ringe (1979). Farvesætning, kompositioner samt udsmykning blev skabt af billedkunstner Emil Gregersen, som i øvrigt også stod bag farvepaletten til lamper og armaturer.

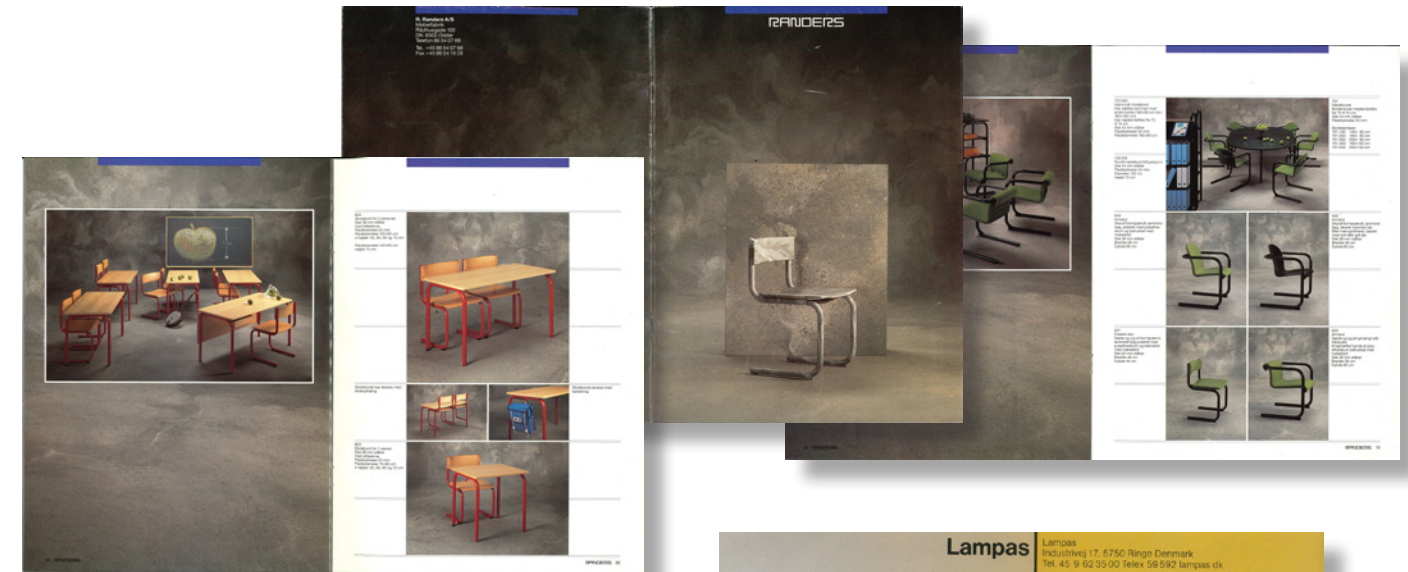
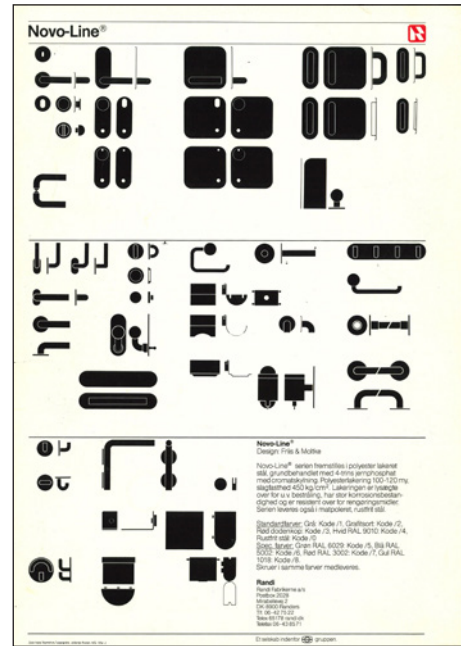
De klassiske Friis & Moltke-pendler var ude af produktion i en længere årrække, men blev genintroduceret af Frandsen i 2014. De nye udgaver er nænsomt opdateret og fremstillet i Danmark. Der blev desuden designet en ny serie FM2014 i andre størrelser end de oprindelige.

Lamper og møbler udgjorde i starten kernen i Friis & Moltkes Design, men arbejdsfeltet blev gradvist udvidet til sanitetsserier, dør- og vinduesbeslag, kontorinventar, akustiklofter og andet industrielt design. Fælles for produkterne var ønsket om klare former, logisk konstruktion og en direkte sammenhæng mellem funktion og udtryk.

Designafdelingens arbejder blev efterhånden kendt af vores arkitektkollegaer, og de begyndte også at bruge møbler og lamper, designet af Friis & Moltke, til deres egne projekter. Det var i sig selv en stor anerkendelse og et klart tegn på at designafdelingen havde udviklet et selvstændigt, smukt og robust formsprog.



Ove Rix & Mikkel Bahr
med FM2014 serien



Eksempler bl.a. fra producenters kataloger



FM 622 stol

TRADITION OG FORNYELSE

Siden 2009 har arkitekt Mikkel Bahr stået i spidsen for Friis & Moltke Design. Mikkel har markeret sig stærkt med udviklingen af en række nye designprodukter, alle med et selvstændigt og stærkt udtryk. Men designafdelingens DNA og den store arv - de gamle enkle lamper fra 50'erne og Lampas armaturerne fra 70'erne - er der også taget vare på. Mange af disse er blevet revitaliseret og tilføjet nye stærke detaljer, så de i dag fremstår som helt nye og moderne lamper, med en meget høj finish.

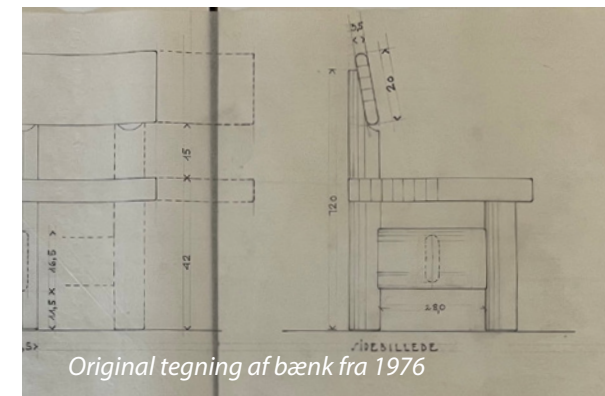
Det gælder også R. Randers-møblerne, som er relanceret i de seneste år og i dag produceres af Anno Studio. Her mere end 50 år senere står møblerne stærkt med et moderne udtryk med tydelig sammenhæng imellem form og funktion og nu med en helt ny farvesætning. Ved relanceringen er der lagt stor vægt på bæredygtigheden i fremstillingen og der bruges f.eks. genbrugsstål og upcyclet uld og andre tekstiler.



En anden relancering (2024) er fyrretræsmøblerne fra Hirtshals Savværk fra 1976, kaldet Nordsø Serien. De produceres nu af OneCollection og det er solide møbler med detaljer, som udnytter de laminerede fyrretræspladers store dimensioner på en elegant måde, sammen med det massive lyse fyrretræ.

På samme måde har OneCollection genoptaget produktionen af rundstok-stolene, oprindelig Nørgaard Møbelfabrik, og givet dem nyt liv i dimensioner tilpasset nutidens krav til siddekomfort.

Produkterne fremstår fortsat relevante og nutidige – et vidnesbyrd om styrken i det oprindelige design.



Nordsø Serien - relanceret 2024



Ellevang Kirke, Vejlbj



Ellevang Kirke, Vejlbj

KIRKEARKITEKTUR – FRA BEGYNDELSE TIL NUTID

Friis & Moltkes helhedstænkning udfoldes også i tegnestuens kirkebyggerier. Den første kirke fra tegnestuens hånd er Ellevang Kirke (1974) i Vejlbj Risskov ved Aarhus og den seneste er Hvinningdal Kirke ved Silkeborg (2022). Et halvt århundrede adskiller de to kirker, men de har det til fælles, at Friis & Moltke har stået for arkitektur, indretning og design af inventar og belysning.

Ellevang Kirke har en robust karakter med et markant tårn og har til trods for en placering tæt på grønne områder også fået en urban karakter med den vinkelformede gade imellem kirke og den integrerede daginstitution.

Selve kirkerummet er skabt af de to høje dobbeltmure, hvorimellem flere forsatte tagskiver spænder, med smalle, lange vinduesåbninger, der giver dagslys til rummet og koncentrerer lyset på knæfaldet, alteret, prædikestolen og døbefonten.

Kirkebænkene er designet specielt til dette projekt udført i mørkt grønmalet træ med sædehynder i grøn uld. Den såkaldte Rundstok-stol med flettet hørlærred og flere andre af tegnestuens møbeldesigns fra Nørgaards Møbelfabrik, er brugt både i kirken samt i de tilhørende præste- og menighedslokaler.

Kunstneren og billedhuggeren Erik Heide har udformet det liturgiske inventar, som alter, altertavle og døbefont. Det er udført af jern og rød granit og altertavlen er, helt utraditionelt, udført som en krans af støbejern ophængt i wirer over alteret, med 10 markante felter, visende Kristi lidelse.

Hvinningdal Kirkes tydeligt skulpturelle volumen og klare forankring på grundens højeste punkt indeholder en klar reference til middelalderkirkens placering som pejlemærke i landskabet.

Friis & Moltke vandt projektet i en arkitektkonkurrence. Også her er det af afgørende betydning, at bygning, inventar og farver spiller sammen, for at oplevelsen bliver så helstøbt som muligt.

Fra ankomstsiden trappes bygningens volumen trinvist op og kulminerer i et markant klokketårn. Det optrappende bygningsvolumen giver samtidig rum for et yderst karakterfuldt indre opadstræbende kirkerum

Kirken er opført i gul tegl med detaljerede relieffer både ude som inde. De fine detaljer udgør i sig selv udsmykningen og derfor har der, helt usædvanligt, ikke været involveret kunstnere på dette projekt. I kirkerummet er der arbejdet med at skabe et foranderligt lys, som fremhæver rummets udformning. En kombination af diffust himmellys, som åbner kirkerummet mod himlen og direkte lys som accentuerer rummets detaljer.

Friis & Moltke har designet alle møblerne i kirkerummet samt det liturgiske inventar og belysning i kirkerummet, for at sikre, at alt interiør er nøje afstemt og passer specifikt til kirken og den stemning man har ønsket at opnå. Bænke og stole er produceret af OneCollection.



Hvinningdal Kirke, Silkeborg



Hvinningdal Kirke, Silkeborg



Emil Gregersen samarbejde på
Hotel Stavrby Skov, Strib

KUNST, FARVER OG RUM

Friis & Moltke har en årelang tradition for samarbejde med forskellige kunstnere på vores projekter. Det startede som nævnt med billedkunstneren **Emil Gregersen** tilbage i midten af 50'erne.

Det var et meget succesfuldt parløb, hvor Emil Gregersens stærke farvesans og forståelse for arkitekturen, gjorde ham til en værdsat samarbejdspartner. Emil var således involveret i en lang række af tegnestuens større projekter herunder i Hotel Tre Ege (1962), Hotel Lakolk på Rømø (1966) og Hotel Stavrby Skov ved Strib (1967), Siemens Uddannelsescenter i München, Tyskland (1972-74), Skjoldhøj Kirke (1984), Øer Maritime Ferieby ved Ebeltøft (1988) Scanticon hotellerne i både Danmark og USA, samt mange mange flere.

Det blev til helstøbte projekter hvor farvesætning, lys, materialer og konstruktioner dannede en samlet og smuk enhed. Emil Gregersen farvesatte ikke alene bygningsdelene, men udsmykkede dørene med geometriske farvede felter og relieffer i markante og klare farver, der skiftede udtryk, afhængig af hvor man så dem fra. Emil Gregersen arbejdede sammen med Friis & Moltke næsten helt frem til sin død i 1993.

"I vores øjne bør "kunstværket" netop være huset og dets samlede miljø. Derfor er det arkitekturen og dens håndgribeligheder, der danner udgangspunkt for den kunstneriske og dekorative behandling. Det, som er der i forvejen, er blevet dyrket og plejet intenst, og uden grænsedragning mellem billedkunst og arkitektur. For vort vedkommende betyder integration, at Emil løfter pegefingeren og blander sig i alt". Citat Knud Friis



Hotel Lakolk, Rømø



Skjoldhøj Kirke, Brabrand



Ole Schwalbe
Brandbjerg Højskole

Blandt andre vellykkede eksempler, hvor kunsten er tænkt ind helt fra starten af et projekt, kan nævnes billedkunstner **Ole Schwalbes** (1929-1990) værker på Brandbjerg Højskole (1970), som er fuldstændig integreret i bygningen.

Også billedkunstner **Per Kirkebys** (1938-2018) markante skulpturer på Nordjyllands Amtsgård, Aalborg (1978) hænger uløseligt sammen med bygningskroppene opmuret i de samme røde teglsten.

Billedkunstner og grafiker **Finn Sködt** (1944-2019) var i mange år tilknyttet firmaet Kvadrat i Ebeltoft med farvesætning af tekstiler. Hans erfaring fra Kvadrat blev brugt til farvesætning og udsmykning på blandt andet på Kommunedata i Aalborg (1987) hvor han



Finn Sködt
Kommunedata, Aalborg



Per Kirkeby
Nordjyllands Amtsgård, Aalborg

udsmykkede store vægpartier i de indre gader med guldbelagte symboler på farvede flader.

På Skjoldhøjkollegiet i Aarhus (1975) har billedkunstneren **Kasper Heiberg** (1928-1984) skabt de store bemalede flader integreret i de markante betongavle og på Thisted Gymnasium stod han bag en banebrydende installation.

Senest har Friis & Moltke arbejdet sammen med billedkunstner **Alexander Tovborg** (1983 -) på Steno Diabetes Centeret (2024) ved det nye Universitetssygehus i Aalborg. Her er kunstværket, den markante mur i pladstøbt beton og trappens glasværn, en helt integreret del gennem bygningens fire etager.



Alexander Tovborg
Steno Diabetes Center, Aalborg



Kasper Heiberg
Skjoldhøjkollegiet, Brabrand



Ikast Gymnasium

HELHEDEN SOM PRINCIP

Friis & Moltke Design er historien om en tegnestue, der konsekvent har arbejdet med helheden. Fra de første enfamiliehuse til nutidens komplekse byggerier er ambitionen den samme: at skabe sammenhæng mellem arkitektur, indretning, møbler og design, lys, farver og kunst.

Udstillingen i Rud Thygesen Arkivet præsenterer denne helhedstænkning gennem mere end syv årtier. Fra de tidligste lamper og møbler til nutidige relanceringer og nye projekter tegner der sig et designunivers, hvor enkelhed, funktion og materialebevidsthed fortsat er grundlæggende værdier.

Af Palle Hurwitz - Friis & Moltke Architects



Ikast Gymnasium

FOTO KREDIT

Knud og Elmar, 1958	Poul Pedersen
Entreprenørskolen	Poul Pedersen
Odder Rådhus	Poul Ib Henriksen
Scanticon Skåde	Poul Pedersen
Scanticon Skåde	Poul Pedersen
Skjoldhøjkollegiet	Poul Pedersen
Hotel Lakolk, Rømø	Poul Pedersen
“Huset ved Lillebælt”	Poul Ib Henriksen
Villa Fogh	Poul Ib Henriksen
Moltkes eget hus	Poul Pedersen
Friis’ eget hus	Poul Pedersen
Viborg Amtsgymnasium	Poul Pedersen
Hotel Tre Ege	Poul Pedersen
Lampas fabrikken	Poul Ib Henriksen
Lampas fabrikken	Poul Ib Henriksen
Ole Rix og Mikkel Bahr	Frandsen
FM 622 stol	Anno Studio
R. Randers tegning	Friis & Moltke
Original tegning	Friis & Moltke
Nordsø Serien	Onecollection
Ellevang Kirke - 2 stk.	Poul Pedersen
Hvinningdal Kirke - 2 stk.	Thomas Mølvig
Hotel Stavby Skov	Poul Pedersen
Skjoldhøj Kirke	Poul Pedersen
Brandbjerg Højskole	Poul Pedersen
Kommunedata Aalborg	Friis & Moltke
Nordjyllands Amtsgård	Friis & Moltke
Steno Diabetes Center	Jakob Lerche
Skjoldhøjkollegiet	Friis & Moltke
Ikast Gymnasium - 2 stk.	Poul Pedersen
Rådhus Nykøbing Mors	Poul Pedersen
Rådhus Nykøbing Mors	Friis & Moltke
Turn	Focus Lightning
K2 Seat	Jensen Plus
Stage	Holmrís
FM2014	Frandsen
Arbejdsmodeller	Torben Eskerod



DESIGN TIL TIDEN – GENNEM TIDEN
Friis & Moltke Design

Katalog udgivet i forbindelse med
udstillingen af samme navn:
6. marts - 6. juni 2026
Rud Thygesen Arkivet
Adelgade 26, 9500 Hobro

Tekst: Palle Hurwitz

Grafisk tilrettelæggelse:
Friis & Moltke Design

Copyright: Friis & Moltke Design,
Palle Hurwitz, Rud Thygesen Arkivet
samt fotografierne

Tryk: Hobro Lyntryk

Oplag: 300

ISBN: 978-87-92547-40-0

Udlån fra producenter:
OneCollection
Anno Studio
Holmrís
Dampa

Udstillingen er støttet af:

K:

Statens
Kunstfond



AUGUSTINUS FONDEN



Mariagerfjord
Kommune

